DOMSTOLENS DOM (fjerde afdeling)
3. oktober 1985 *

I sag 119/84

angående en anmodning, som Corte suprema di cassazione i medfør af protokollen af 3. juni 1971 vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

P. Capelloni og F. Aquilini

mod

J. C. J. Pelkmans

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 39 i nævnte konvention af 27. september 1968,

har

DOMSTOLEN (fjerde afdeling)

sammensat af afdelingsformanden G. Bosco, dommerne P. Pescatore, T. Koopmans, K. Bahlmann og T. F. O'Higgins,

generaladvokat: Sir Gordon Slynn
justitssekretær: P. Heim

efter at der er afgivet indlæg af:

— Det forenede Kongeriges regering, ved R. N. Ricks, Treasury Solicitor, som befuldmægtiget,

— Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, ved G. Olmi, assisterende generaldirektør i Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtiget, bistået af S. Pieri, italiensk tjenestemand, der efter udvekslingsordningen med statsforvaltningerne gør tjeneste ved Kommissionen,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 2. juli 1985,

afsagt følgende

* Processprog: Italiensk.

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved kendelse af 9. november 1983, indgået til Domstolens justitskontor den 8. maj 1984, har Corte suprema di cassazione i medfør af protokollen af 3. juni 1971 vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (herefter benævnt: konventionen), forelagt Domstolen tre spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 39 i nævnte konvention.

2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag, der verserer mellem Capelloni og Aquilini på den ene side, og Pelkmans på den anden. Af sagen fremgår det, at sidstnævnte den 19. december 1980 ved Corte d'appello di Brescia havde opnået en afgørelse, der i medfør af konventionens artikler 31 ff tillod fuldbyrdelse i Italien af en af retten i Breda (Nederlandene) den 8. maj 1979 afsagt dom, hvorefter Capelloni og Aquilini tilpligtedes at betale Pelkmans et beløb på 127 400 HFL med tillæg af renter og omkostninger.

3 Afgørelsen anfægtede Capelloni og Aquilini ved en til samme Corte d'appello di Brescia i medfør af konventionens artikel 36 indgiven begæring om genoptagelse. Endnu mens genoptagelsessagen verserede lod Pelkmans den 13. marts 1981 i henhold til konventionens artikel 39 foretage arrest i fast ejendom tilhørende Capelloni og Aquilini.

4 Pelkmans anlagde dernæst sag for Corte d'appello di Brescia med påstand om, at arresten i medfør af artikel 680 i den italienske civilproceslov stadfæstedes som lovligt gjort og forfulgt. Efter at Capelloni og Aquilini havde gjort indsigelse herimod under henvisning til, at en række bestemmelser i den italienske civilproceslov vedrørende arrest var tilsidesat, fastslog Corte d'appello i dom af 14. juli 1981, at de pågældende bestemmelser i den italienske civilproceslov ikke fandt anvendelse på en arrest i medfør af artikel 39 i konventionen. Corte d'appello fastslog

endvidere, at den af samme grund ikke kunne tage Pelkmans' påstand om stadfæstelse af arresten under påkendelse, idet artikel 680 i den italienske civilproceslov, der hjemlede sådan stadfæstelse, ikke omfattede en arrest som den pågældende.

5 Denne dom blev anket til Corte suprema di cassazione, der har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende spørgsmål:

»1) Er de sikrende retsmidler vedrørende skyldnerens formuegoder, som kan anvendes i tilfælde, hvor skyldneren har anket afgørelsen om, at en afgørelse, truffet i en anden af EØF's medlemsstater, skal være eksigibel, for så vidt angår den nærmere gennemførelse underkastet betingelserne i den nationale procesret om rådighedsbegrænsningens gyldighed og virkninger i øvrigt, eller har de stater, der har tiltrådt Bruxelles-konventionen, haft til hensigt at indføre et enkelt ensartet retsmiddel, der på middel sigt skal sikre, at skyldneren ikke er rådig over sin formue, hvilket formål nås og opfyldes ved iværksættelsen af tvangsfuldbyrdelse efter en resultatløs appel i medfør af Bruxelleskonventionens artikel 37, således at det navnlig er overflødigt at anlægge justifikationssag vedrørende det sikrende retsmiddel?«

2) Kræves der med hensyn til en i en kontraherende stat afsagt dom, der af en ret i en anden kontraherende stat allerede er anerkendt som eksigibel, yderligere en afgørelse fra sidstnævnte ret om, at der kan anvendes sikrende retsmidler vedrørende den parts formuegoder, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, eller kan domhaveren direkte skride til anvendelse af sikrende retsmidler uden at have særlig tilladelse hertil?

3) Er det også i de af artikel 39 i Bruxelles-konventionen omfattede tilfælde muligt at anvende de processuelle regler i den stat, hvor sikrende retsmidler skal anvendes, og ifølge hvilke der gælder en ganske bestemt frist for at iværksætte eller afslutte de sikrende retsmidler vedrørende formuegoder, idet fristen begynder at løbe fra den dag, fra hvilken rekvirenten har mulighed for at bringe de omhandlede retsmidler i anvendelse, eller har han denne mulighed uden tidsmæssige begrænsninger, så længe en kompetent ret ikke har truffet afgørelse i en i medfør af konventionens artikel 37 genoptaget sag?

6 Det forenede Kongeriges regering og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber har afgivet indlæg vedrørende disse spørgsmål i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for Domstolen.

7 Ved kendelse af 12. december 1984 har Domstolen henvist sagen til fjerde afdeling.

8 Konventionens artikel 39 har følgende ordlyd:

»Så længe den i artikel 36 fastsatte frist for appel eller genoptagelse ikke er udløbet, og så længe der ikke er truffet afgørelse i appel- eller genoptagelsessagen, kan der kun anvendes sikrende retsmidler vedrørende den parts formuegoder, mod hvem fuldbyrdelsen begæres.

Den afgørelse, der tillader fuldbyrdelse, giver også hjemmel til at anvende sådanne retsmidler.«

9 I første afsnit af det første spørgsmål spørger den forelæggende ret i det væsentlige, om, og i bekræftende fald i hvilket omfang, der ved bestemmelsen af de regler, der gælder for sikrende retsmidler ifølge nævnte konventionsbestemmelse, skal henses til de bestemmelser, der i de forskellige nationale lovgivninger gælder for lignende foranstaltninger.

10 De andre spørgsmål, den nationale ret har forelagt Domstolen, drejer sig nærmere om, hvorvidt sikrende retsmidler efter konventionens artikel 39 er omfattet af de bestemmelser om arrest i den italienske civilproceslov, der går ud på:

— at arrest af den omhandlede art forudsætter en afgørelse fra den ret, der er kompetent, således at rekvirenten ikke selv direkte kan iværksætte arrest;

— at arrest skal foretages inden udløbet af en præceptiv frist, der løber fra den dag, rekvirenten har haft mulighed for at lade arresten foretage;

— at en foretagen arrest skal følges op af en justifikationssag.

Anvendeligheden på de i artikel 39 omhandlede sikrende retsmidler af nationale bestemmelser om lignende foranstaltninger

11 Kommissionen har vedrørende det generelle spørgsmål, om den nationale ret kan lægge national procesret til grund ved fastlæggelsen af de regler, der gælder for de i artikel 39 omhandlede sikrende retsmidler, anført, at bestemmelsen i artikel 39 ikke er fuldstændig. Kommissionen har henvist til, at der hverken i artikel 39 eller i konventionens bestemmelser i øvrigt findes nogen opregning af de omhandlede retsmidler, eller angivelser vedrørende arten og værdien af de formuegoder, der kan være genstand herfor, vedrørende betingelserne for disses gyldighed, eller nærmere regler om disses gennemførelse eller om efterprøvelsen af disses lovlighed. Kommissionen er af den opfattelse, at den nationale ret ved afgørelsen af disse spørgsmål og af alle andre spørgsmål, der ikke er reguleret på ensartet måde i selve konventionen, må være henvist til at anvende de relevante bestemmelser i den nationale procesret, som konventionen stiltiende henviser til.

12 Det forenede Kongeriges regering har tilsluttet sig Kommissionens opfattelse og har anført, at spørgsmålet om, hvorledes den nationale ret skal udøve den i artikel 39 hjemlede kompetence til at fastsætte sikrende retsmidler, udelukkende skal afgøres efter den for vedkommende ret gældende nationale procesret. Nævnte regering har anført, at alle de spørgsmål, den nationale ret har rejst, skal løses ved anvendelse af national procesret, idet konventionen ikke indeholder særlige regler herom.

13 Det bemærkes indledningsvis, at besvarelsen af dette spørgsmål fra den nationale ret må forudsætte en undersøgelse af den sammenhæng, hvori artikel 39 optræder, samt af bestemmelsens formål.

14 Artikel 39 findes i konventionens afsnit III, afdeling 2, der vedrører fuldbyrdelsen i en kontraherende stat af retsafgørelser, der er truffet i en anden kontraherende stat.

15 Som fastslået af Domstolen i dom af 27. november 1984 (Brennero, 258/83, Sml. s. 3971) har konventionen til formål at begrænse de krav, der kan stilles ved fuldbyrdelsen af en retsafgørelse i en anden kontraherende stat, og den fastsætter med henblik herpå en meget summarisk procedure for opnåelsen af fuldbyrdelsespåteg-

ning, idet den dog samtidig giver den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, mulighed for at anfægte afgørelsen ved appel eller genoptagelse.

16 Konventionen begrænser sig imidlertid til kun at fastsætte proceduren for opnåelse af fuldbyrdelsespåtegning, og indeholder ingen bestemmelser om den egentlige fuldbyrdelsesforanstaltning, der som anført af Domstolen i dom af 2. juli 1985 (Deutsche Genossenschaftsbank, 148/84, Sml. s. 1987) forbliver underkastet vedkommende nationale lovgivning.

17 I denne sammenhæng regulerer konventionens artikel 39 rettighederne for den part, der har fremsat begæring om og opnået tilladelse til fuldbyrdelse, så længe den i artikel 36 fastsatte frist for appel eller genoptagelse ikke er udløbet, og så længe der ikke er truffet afgørelse i appel- eller genoptagelsessagen.

18 Af bestemmelsens første punktum fremgår, at vedkommende part ikke i det nævnte tidsrum kan iværksætte egentligt fuldbyrdelse, men er begrænset til, i det omfang, den pågældende finder det påkrævet, at iværksætte sikrende retsmidler vedrørende den parts formuegoder, mod hvem fuldbyrdelsen begæres. Det følger af bestemmelsens andet punktum, at anvendelsen af sådanne sikrende retsmidler er hjemlet ved den afgørelse, der tillader fuldbyrdelse.

19 Bestemmelsen har ganske klart til formål at give den part, der har opnået tilladelse til fuldbyrdelse, men som endnu ikke kan iværksætte fuldbyrdelse, et middel til at undgå, at den part, mod hvem fuldbyrdelses begæres, i mellemtiden råder over sine formuegoder på en sådan måde, at den senere fuldbyrdelse bliver forgæves eller endog umulig.

20 Men, på samme måde som for den egentlige fuldbyrdelse, begrænser konventionen sig også for så vidt angår de i artikel 39 omhandlede sikrende retsmidler til at fastslå princippet om, at den part, der har fremsat begæring om fuldbyrdelsen, i det i artiklen nævnte tidsrum kan iværksætte sådanne retsmidler. Afgørelsen af alle spørgsmål, der ikke er omfattet af særlige bestemmelser i konventionen, overlader denne imidlertid til vedkommende rets nationale procesret.

21 Det må imidlertid tilføjes, at anvendelsen af bestemmelserne i national procesret ikke på nogen måde kan medføre, at principper, der udtrykkeligt eller stiltiende er fastslået i selve konventionen, herunder i dennes artikel 39, tilsidesættes. Spørgsmålet om, hvorvidt en bestemmelse i national procesret er anvendelig på sikrende retsmidler, der iværksættes i henhold til artikel 39, beror således på indholdet af den enkelte nationale bestemmelse og dennes forenelighed med principperne i nævnte artikel.

22 Det følger heraf, at det ikke er muligt at give den nationale rets spørgsmål en generel besvarelse, og at det må afgøres i hvert enkelt tilfælde, om de nationale bestemmelser, retten anfører i de øvrige spørgsmål, er i overensstemmelse med artikel 39.

Kravet om en særskilt afgørelse, der tillader sikrende retsmidler

23 Den nationale ret ønsker med sit andet spørgsmål en afgørelse af, om den i italiensk ret gældende regel, hvorefter rekvirenten for at kunne iværksætte en arrest forinden skal opnå tilladelse dertil ved en særlig afgørelse truffet af den kompetente ret, finder anvendelse på sikrende retsmidler, der iværksættes i henhold til artikel 39.

24 Som Kommissionen med rette har anført er artikel 39 til hinder for, at den part, der har opnået fuldbyrdelsespåtegning, nødsages til at indhente en særskilt og særlig retsafgørelse for at kunne iværksætte sikrende retsmidler, og dette gælder selv om der i vedkommende nationale procesret normalt kræves en sådan tilladelse.

25 Dette resultat følger af selve ordlyden af artikel 39, andet punktum, hvorefter den afgørelse, der tillader fuldbyrdelse, » ... også [giver] hjemmel« til at anvende sikrende retsmidler. Ordlyden viser, at retten til at iværksætte sikrende retsmidler udspringer af afgørelsen, der tillader fuldbyrdelse, og at en yderligere afgørelse, der på ingen måde kan anfægte denne ret, således ikke kan være påkrævet.

26 Det andet spørgsmål fra den nationale ret må derfor besvares således, at efter bestemmelsen i konventionens artikel 39 kan den part, der har fremsat begæring om og opnået tilladelse til fuldbyrdelse, i det i bestemmelsen nævnte tidsrum umiddelbart i medfør af bestemmelsen iværksætte sikrende retsmidler vedrørende den parts formuegoder, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, uden at der kan stilles krav om nogen særskilt tilladelse hertil.

Fristen for iværksættelse af sikrende retsmidler

27 Den nationale ret ønsker med sit tredje spørgsmål en afgørelse af, om den i italiensk ret gældende regel, hvorefter foranstaltningerne til iværksættelse af et sikrende retsmiddel skal være afsluttet inden udløbet af en præceptiv frist, der løber fra den dag, rekvirenten har haft mulighed for at iværksætte sådanne retsmidler, finder anvendelse på sikrende retsmidler i medfør af konventionens artikel 39.

28 Som anført af Kommissionen kan besvarelsen af dette spørgsmål udledes af selve ordlyden af konventionens artikel 39, første punktum. I bestemmelsen hedder det, at »så længe den i artikel 36 fastsatte frist for appel eller genoptagelse ikke er udløbet, og så længe der ikke er truffet afgørelse i appel- eller genoptagelsessagen, kan der kun anvendes sikrende retsmidler«, og det kan derfor ikke antages, at adgangen til at anvende de omhandlede retsmidler tidsmæssigt skulle kunne begrænses af nationale bestemmelser, der fastsætter en kortere frist.

29 Det følger heraf, at sådanne nationale bestemmelser ikke finder anvendelse i de af konventionens artikel 39 omfattede tilfælde.

30 Det tredje spørgsmål fra den nationale ret må derfor besvares således, at den part, der har opnået tilladelse til fuldbyrdelse, kan bringe de i artikel 39 omhandlede sikrende retsmidler i anvendelse indtil udløbet af den i artikel 36 fastsatte frist for appel eller genoptagelse, eller, såfremt appel eller genoptagelse er iværksat, indtil der er truffet afgørelse i appel- eller genoptagelsessagen.

Kravet om anlæggelse af en justifikationssag

31 I andet afsnit af det første spørgsmål spørger den forelæggende ret, om den part, der har iværksat sikrende retsmidler i medfør af artikel 39, er forpligtet til at anlægge justifikationssag i henhold til den nationale procesrets bestemmelser herom.

32 Kommissionen har i den forbindelse anført, at hverken formålet med eller ordlyden af konventionens artikel 39 udelukker, at et sådant krav om justifikationssag også omfatter sikrende retsmidler, der iværksættes i medfør af artikel 39. Det er Kommissionens opfattelse, at i det omfang, sikrende retsmidler foretages automatisk og uden forudgående domstolsprøvelse, er en efterfølgende prøvelse, som den i italiensk ret foreskrevne, det eneste middel til at afværge faren for overflødig eller chikanøs brug af sikrende retsmidler.

33 Det bemærkes i den forbindelse, at formålet med de i flere kontraherende stater eksisterende justifikationsprocedurer er efterfølgende at efterprøve grundlaget for den afgørelse, der har tilladt sikrende retsmidler, under hensyn til, at denne afgørelse sædvanligvis træffes efter en summarisk procedure.

34 En sådan efterprøvelse savner berettigelse og er overflødig når det gælder sikrende retsmidler i medfør af konventionens artikel 39. Afgørelse om foretagelse af disse retsmidler træffes nemlig ikke på grundlag af en summarisk procedure, men på grundlag af den retsvirkning, konventionen tillægger retsafgørelser truffet i en anden kontraherende stat.

35 I den forbindelse bemærkes, at det eneste retsmiddel konventionen hjemler imod den afgørelse, der tillader fuldbyrdelse, er appel- eller genoptagelse som omhandlet i artikel 36. Alle andre i national ret hjemlede retsmidler, er således udelukkede, selv om de er begrænset til at angå den del af afgørelsen, der stiltiende tillader iværksættelse af sikrende retsmidler.

36 Vedrørende det af Kommissionen anførte synspunkt, hvorefter en efterfølgende prøvelse vil gøre det muligt at ramme eventuelle overtrædelser eller misbrug i forbindelse med iværksættelsen af de omhandlede sikrende retsmidler, bemærkes, at bestemmelsen i artikel 39 ikke er til hinder for, at den part, mod hvem disse retsmidler er bragt i anvendelse, anlægger sag efter de herom gældende internretlige regler for at opnå en passende beskyttelse af de rettigheder, der påstås krænket ved sådanne sikrende retsmidler.

37 Det andet led i den nationale rets første spørgsmål må derfor besvares således, at den part, der har iværksat de i konventionens artikel 39 omhandlede sikrende retsmidler, ikke er forpligtet til at anlægge justifikationssag vedrørende disse retsmidler i overensstemmelse med vedkommende nationale lovgivning.

Sagens omkostninger

38 De udgifter, der er afholdt af Det forenede Kongeriges regering og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, der har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (fjerde afdeling)

vedrørende de spørgsmål, som er forelagt af Corte suprema di cassazione ved kendelse af 9. november 1983, for ret:

1) Efter bestemmelsen i konventionens artikel 39 kan den part, der har fremsat begæring om og opnået tilladelse til fuldbyrdelse, i det i bestemmelsen nævnte tidsrum umiddelbart i medfør af bestemmelsen iværksætte sikrende retsmidler vedrørende den parts formuegoder, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, uden at der kan stilles krav om nogen særskilt tilladelse hertil.

2) Den part, der har opnået tilladelse til fuldbyrdelse, kan bringe de i artikel 39 omhandlede sikrende retsmidler i anvendelse indtil udløbet af den i artikel 36 fastsatte frist for appel eller genoptagelse, eller, såfremt appel eller genoptagelse er iværksat, indtil der er truffet afgørelse i appel- eller genoptagelsessagen.

3) Den part, der har iværksat de i konventionens artikel 39 omhandlede sikrende retsmidler, er ikke forpligtet til at anlægge justifikationssag vedrørende disse retsmidler i overensstemmelse med vedkommende nationale lovgivning.

Bosco Pescatore

Koopmans Bahlmann O'Higgins

afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 3. oktober 1985.

P. Heim
Justitssekretær

G. Bosco
Formand for fjerde afdeling